

SMĚRNICE ŘEDITELKY ŠKOLY K PODÁVÁNÍ LÉKŮ ŽÁKŮM A K ZAJIŠTĚNÍ PRVNÍ POMOCI ŽÁKŮM

DATUM ZPRACOVÁNÍ: 3. 9. 2018
ZPRACOVAL: Ing. Vítězslav Rais
SCHVÁLILA: Mgr. Zuzana Fišerová

1. ÚČEL SMĚRNICE A POVINNOST ŠKOLY

Účelem směrnice je nastavit základní pravidla pro podávání léků žákům ve škole a pravidla nutná pro zajištění poskytování první pomoci žákům.

Škola, zastoupená ředitelem/kou školy (statutární orgán), je povinna, ve smyslu ustanovení § 29 odst. 2 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „školský zákon“), **„zajistit bezpečnost a ochranu zdraví dětí, žáků a studentů při vzdělávání a s ním přímo souvisejících činnostech a při poskytování školských služeb a poskytovat žákům a studentům nezbytné informace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví“.**

Z tohoto důvodu vydává ředitelka školy tuto směrnici.

2. ROZSAH PLATNOSTI SMĚRNICE

Směrnice je závazná pro všechny osoby v pracovním nebo obdobném poměru ke škole (dále jen „zaměstnanec“) a případně i pro další fyzické osoby a jejichž činnost může mít vliv na úroveň zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí/žáků a související poskytování první pomoci.

Vedoucí zaměstnanci na všech úrovních řízení jsou povinni zajistit, aby jimi řízení zaměstnanci dodržovali ustanovení tohoto předpisu a aby veškeré činnosti vykonávali pouze v souladu s touto směrnicí, jejími přílohami a platnými právními a ostatními předpisy.

Zaměstnanec je povinen odmítnout výkon práce a činnost, o níž má důvodně za to, že bezprostředně a závažným způsobem ohrožuje jeho život nebo zdraví popřípadě život nebo zdraví jiných fyzických osob - dětí, žáků, zaměstnanců. Takové odmítnutí není možné posuzovat jako nesplnění povinnosti zaměstnance (§ 106 odst. 2 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZP“).

Tato směrnice se nevztahuje na zotavovací akce a školu v přírodě, kde se podávání léků a případně poskytování první pomoci provádí prostřednictvím Zdravotníka zotavovacích akcí (zákon 258/2000 Sb., vyhl. 106/2001 Sb.)

3. LEGISLATIVA

Směrnice vychází z následujících právních předpisů:

- Zákon 561/2004 Sb., ze dne 24.9.2004, o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)
- Vyhláška č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů,
- Vyhláška č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění pozdějších předpisů,
- Vyhláška č. 263/2007 Sb., kterou se stanoví pracovní řád pro zaměstnance škol a školských zařízení zřízených Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, krajem, obcí nebo dobrovolným svazkem obcí,
- Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon 262/2006 Sb., zákoník práce
- Zákon 372/2011 Sb., o zdravotních službách
- Zákon 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách
- Vyhláška č. 106/2001 Sb., o hygienických požadavcích na zotavovací akce pro děti,
- Vyhláška č. 64/2005 Sb., o evidenci úrazů dětí, žáků a studentů, ve znění pozdějšího předpisu,
- Metodický pokyn MŠMT, č. j.: 37 014/2005-25, k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních,
- Stanovisko MŠMT k podávání léků ve škole

4. PODÁVÁNÍ LÉKŮ A POSKYTOVÁNÍ PRVNÍ POMOCI

Činnosti a postupy upravované touto směrnicí lze rozdělit na následující okruhy:

1. Podávání léků při akutních onemocněních (např. chřipka, horečnaté stavy apod.). Do této skupiny je dále zahrnuto podávání vitamínových přípravků, potravinových doplňků, mastí apod.
2. Chronické onemocnění a zdravotní obtíže (např. cukrovka, alergie apod.)
3. Úrazy, akutní stavy, stavy ohrožující zdraví a život žáků

V případě zdravotních potíží žáků bude vždy postupováno takto:

Ad1) - Podávání léků při akutních onemocněních (např. chřipka, horečnaté stavy apod.). Do této skupiny je dále zahrnuto podávání vitamínových přípravků, potravinových doplňků, mastí apod.

Akutní onemocnění (chřipka, horečnaté stavy apod.) jsou téměř vždy řešeny léčbou žáka v domácím prostředí. Žák je v těchto případech omluven z výuky, obvykle na základě omluvenky vystavené zákonným zástupcem, případně lékařem. Návrat žáka do školy by tedy měl následovat až po úplném uzdravení, kdy již není potřeba podávat žádné léky.

Při dřívějším návratu žáka do školy, tedy v okamžiku, kdy ještě „dobírá“ léčiva (např. antibiotika) je tedy v plné kompetenci zákonných zástupců toto zajistit a škola toto zajišťovat nebude. Výjimku může povolit v odůvodněných případech ředitelka školy.

Ze stejných důvodů tak škola nebude zajišťovat ani podávání vitamínových přípravků, potravinových doplňků, mastí apod.

Ad2) - Chronické onemocnění a zdravotní obtíže (např. cukrovka, alergie apod.)

Školy a školská zařízení mají v § 29 zákona 561/2004 Sb., školský zákon, povinnost zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví dětí, žáků a studentů při vzdělávání a s ním přímo souvisejících činnostech a při poskytování školských služeb a poskytovat žákům a studentům nezbytné informace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví.

MŠMT je zmocněno vyhláškou stanovit opatření k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů při vzdělávání ve školách a školských zařízeních a při činnostech s ním souvisejících. Doposud však žádný prováděcí předpis nenabyl platnosti, proto při posuzování povinností školy nebo pedagogického pracovníka při podávání léků žákům nutné vycházet z citovaného obecného ustanovení § 29 odst. 2 školského zákona.

Při absenci právní úpravy stanovující postupy při podávání léků jsou postupy upraveny v této směrnici, která tvoří přílohu Školního řádu, jako jeden ze způsobů zajištění ochrany zdraví žáků (§ 30 odst. 1 písm. c) školského zákona). Z výše uvedené legislativy nevyplývá povinnost školy tuto oblast upravovat a nemá ani povinnost vyhovět žádosti zákonného zástupce a zajistit podávání léků konkrétnímu žákovi.

Dále však platí, že zákonný zástupce žáka má povinnost podle [§ 22 odst. 3 písm. c\) školského zákona](#) informovat školu o změně zdravotní způsobilosti, zdravotních obtížích dítěte nebo žáka nebo jiných závažných skutečnostech, které by mohly mít vliv na průběh vzdělávání. Tato informace ale neznamená, že pokud dítě trpí zdravotními obtížemi nebo potřebuje pravidelně podávat nějaké léky, že tak bude pedagog automaticky konat. V tomto případě je povinnost na straně zákonného zástupce, aby si zajistil sám podávání léků. Záleží tedy na dohodě zákonného zástupce a školy, zda toto škola umožní.

Je-li škola informována o tom, že žák trpí onemocněním, které vyžaduje zohlednění při vzdělávání, bude postupovat takto:

- Ředitelka školy projedná se zákonným zástupcem rozsah a druh onemocnění žáka a vyzve jej k podání „**Žádosti o podávání léků**“. V případě nutnosti bude vyžadovat vyjádření ošetřujícího lékaře žáka.
- V žádosti, případně vyjádření lékaře, pak bude uveden zejména přesný popis obtíží žáka, název léku a přesný rozpis dávkování.
- Ředitelka školy pak na základě žádosti vyhodnotí, zda je škola schopna podávání léků zajistit, projedná tuto skutečnost s příslušným pedagogem a pokud je pedagogický pracovník schopen a ochoten potřebný lék podávat, na základě souhlasu pedagogického pracovníka žádosti zákonného zástupce vyhoví. Písemně pověří pedagoga, který bude léky žákovi podávat.

- Pedagog, který bude léky žákovi podávat, bude mít k dispozici kopii žádosti s rozpisem léků a časem jejich podání. Po podání léku žákovi o tomto provede písemný záznam.
- U závažných diagnóz se doporučuje vyžádat od lékaře vyplnění „**Zdravotní karty žáka**“, kde budou uvedeny přesné informace o zdravotním stavu žáka, případně medikaci a lécivech nebo přípravcích, které má žák u sebe k dispozici. Tyto informace pak mohou být poskytnuty lékaři ZZS Středočeského kraje. Tuto kartu bude mít pak žák u sebe (např. společně s léčivý)

Při rozhodování, zda žádosti vyhovět, je třeba zohlednit i fakt, že učitelka není ve třídě sama, ale má na starosti celou skupinu žáků

Ad3) - Úrazy, akutní stavy, stavy ohrožující zdraví a život žáků

Obecně závazné právní předpisy zavazují školu k poskytnutí první pomoci žákům. Pedagogičtí pracovníci jsou proškoleni, v souladu s platnou legislativou (zejména § 102 odst. 6 zákona 262/2006 a metodický pokyn MŠMT č.j.: 37 014/2005-25), k poskytnutí první pomoci.

Součástí poskytování první pomoci však může být poskytování zdravotních služeb. V souladu se zněním [§ 11 odst. 3\) zákona č. 372/2011 Sb.](#), o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), ve znění pozdějších předpisů, lze zdravotní služby poskytovat pouze prostřednictvím osob způsobilých k výkonu zdravotnického povolání nebo k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotních služeb. **Pedagogický pracovník tedy není zdravotnickým pracovníkem a tuto podmínku nesplňuje.**

S ohledem na tuto skutečnost bude vždy při úrazu, případně při kolapsovém stavu žáka, postupováno následujícím způsobem:

- **U drobných úrazů** (škrábnutí, říznutí apod.) pedagogický pracovník zajistí poskytnutí první pomoci a ošetření žáka v souladu s Traumatologickým plánem.
- **V případě závažnějších úrazů** (např. zlomeniny) postupuje v souladu s Traumatologickým plánem, zajistí prvotní ošetření a přivolá Záchranou zdravotnickou službu Středočeského kraje. Do příjezdu ZZS Středočeského kraje postupuje podle pokynů operátora.
- **Kolapsové stavy** - pedagog není kvalifikovaným zdravotnickým pracovníkem, není tedy schopen v širších souvislostech adekvátně reagovat na vzniklou situaci, stanovit příčinu obtíží žáka a vyloučit případné komplikace, které mohou mít negativní dopady na zdraví žáka. Proto bude vždy (bez ohledu na to, jaké léky pravidelně žák užívá) postupovat následujícím způsobem:
 - Učiní veškeré kroky směřující k zajištění životních funkce zraněného (srdeční akce, dýchání, zastavení masivního krvácení apod.) Postupuje podle Traumatologického plánu.
 - Neprodleně kontaktuje ZZS Středočeského kraje a dále postupuje podle pokynů operátora
 - Má-li žák významné zdravotní obtíže, o kterých pedagog ví (viz výše „Karta žáka“), informuje o těchto obtížích operátora ZZS Středočeského kraje. Rovněž ho informuje o všech lécích, případně přípravcích, které žák užívá a které má s sebou k dispozici (např. inzulín). **Případnou aplikaci jakýchkoliv léciv, zejména injekčním způsobem, provede pouze po výzvě operátora ZZS Středočeského kraje.**
 - Za trvalé spolupráce s operátorem ZZS Středočeského kraje vyčká na příjezd lékaře, který je oprávněn rozhodnout o dalším postupu.

Bezprostředně po poskytnutí první pomoci žákovi bude dále postupováno v souladu s vyhl. MŠMT 64/2005 Sb. (informování zákonného zástupce, zápis do knihy úrazů atd.)

5. SKLADOVÁNÍ LÉKŮ

- Léky doručí do školy zákonný zástupce vždy osobně.
- Léky budou vždy a pouze v originálním balení, označené jménem, příjmením a třídou žáka.
- Skladování léků bude prováděno vždy podle informací v příbalovém letáku

- U léků, či přípravků, které musí mít žák trvale u sebe, dohodne v žádosti zákonný zástupce s ředitelkou školy, kde budou léky umístěné.

6. PORUŠENÍ POVINNOSTÍ

Směrnice je závazná pro všechny zaměstnance školy. Nedodržování, obcházení či ignorování směrnice a v ní stanovených postupů bude považováno za porušení pracovních povinností zaměstnance v souladu s ustanovením § 52 písm. g) ZP.

Povinností zaměstnance je postupovat v souladu s právními a ostatními předpisy a se stanovenými pracovními postupy, se kterými byl prokazatelně seznámen. Povinností přímého nadřízeného zaměstnance je plnění výše uvedených povinností vyžadovat a kontrolovat.

Činnosti ve směrnici neuvedené, mohou být prováděny pouze na příkaz odpovědného vedoucího zaměstnance a za podmínky, že jsou nejsou v rozporu s platnou legislativou.

7. PŘÍLOHY

- Příloha:
- 1/ Rozdělovník
 - 2/ Žádost o podávání léků / Záznam o podání léku žákovi
 - 3/ Zdravotní karta žáka

Příloha 1 / Rozdělovník

Jméno a příjmení	pracovní pozice	převzal dne	podpis

Bydliště:	
Ošetřující lékař:	

Žádám Vás o podání níže uvedených léků při běžném pobytu ve škole – při vzdělávací akci ⁽¹⁾:

.....

Název léku (přípravku)	Dávkování
Zhorší se zdravotního stavu žáka při vynechání dávky léku (z důvodů zapříčiněných žákem)?	
	Ano / Ne
Pokud se u žáka objeví nečekané příznaky choroby, případně komplikace je nutné postupovat:	

Zákonní zástupci prohlašují, že jsou si vědomi veškerých následků plynoucích z této žádosti o podání léku jejich dítěti.

V dne

(1) - nehodící se škrtněte

.....
Jméno, příjmení a podpis zákonného zástupce

ZÁZNAM O PROJEDNÁNÍ ŽÁDOSTI – VYPLNÍ ŘEDITELKA ŠKOLY		
Projednáno dne:	S podáváním léků	Souhlasím / Nesouhlasím
Podáváním léků je pověřen:	Jméno a příjmení	Podpis
V Unhošti, dne		Podpis ředitelky školy

ZÁZNAM O PODÁNÍ LÉKU ŽÁKOVI				
Jméno a příjmení žáka:		Žádost č.j.		
	Čas	Podán přípravek	Dávka	Podpis osoby, která lék podala
1.				
2.				

3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				
13				
14				
15				
16				
17				
18				
19				
20				
21				
22				
23				
24				
25				

Příloha č. 3

Vystaveno na základě žádosti zákonného zástupce pro:	Základní škola Unhošť, T. G. Masaryka 58, 273 51 Unhošť
ZDRAVOTNÍ KARTA ŽÁKA Dokument slouží pouze jako podklad pro poskytnutí informací ZZS Středočeského kraje v případě zdravotních obtíží	
Jméno a příjmení žáka:	
Rodné číslo:	

Bydliště:		
Kontaktní informace:		
Zákonný zástupce:		Nouzový telefon:
Ošetřující lékař:		Nouzový telefon:
Diagnóza:		
Příznaky obtíží		
Léky, které má žák u sebe:		
V případě nouze aplikovat:	Název přípravku:	Dávkování:

V dne

.....
 Jméno, příjmení a podpis zákonného zástupce

.....
 Jméno, příjmení a podpis lékaře